

20.12.2022

Click or tap here
to enter text.
**IHMISKAUPAN UHRIEN AUTTAMISTA KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN UUDISTAMISTA VALMISTELEVA
TYÖRYHMÄ**

Aika Tiistaina 20.12.2022 klo 9.30–11.30

Paikka KH Katariina (Kirkkokatu 12) & Teams

Läsnä:

Jari Keinänen (pj.)/ STM
Minna Viuhko (siht.)/ STM
Laura Terho (siht.)/ STM

Tapani Aaltela/STM
Måns Enqvist/POHA
Roope Jokinen/ SM
Sari Karisto/ Helsingin kaupunki
Berit Kiuru/SM
Annika Korpela/ Kuntaliitto
Sari Lampela/ THL
Katri Lyijynen/Auttamisjärjestelmä
Pia Marttila/ Rikosuhripäivystys
Mira Sinkkonen/TEM (klo 10.00 saakka)
Mikko Sipilä/Syyttäjälaitos
Jaana Vuorio/ Migri

Pysyvät asiantuntijat:
Anniina Jokinen
Henna Leppämäki (klo 10.10 alkaen)
Venla Roth
Anni Valovirta

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.36.

Puheenjohtaja totesi, että kyseessä on työryhmän viimeinen kokous. Jotakin saatiin aikaan, mutta ei kuitenkaan sitä, mikä oli monella tavoitteena työryhmän aloittaessa toimintansa. Eteenpäin on silti menty ja yhdyspintoja havaittu.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo@stm.fi
stm.fi

Pidettiin esittäytymiskierros, koska kyseessä oli työryhmän ensimmäinen läsnäkokous.

2 Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin asialista. Sovittiin, että muissa asioissa käsitellään myös palvelupolkuja sekä ihmiskauppadirektiivin muuttamista koskevaa ehdotusta.

3 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

4 Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi: tulevat lainsäädäntömuutokset (SM)

Roope Jokinen kertasi lyhyesti hallituksen esitykseen HE 220/2022 vp sisältyvät lakimuutokset, jotka eduskunta hyväksyi muuttamattomina. Lain tarkoitus vahvistaa 29.12.2022, ja niiden on määrä tulla voimaan 1.1.2023.

Keskusteltiin hallintovaliokunnan mietinnöstä. Todettiin mietintöön liitetystä eriyvästä mielipiteestä näkyvän, että ihmiskauppa saatetaan nähdä lähinnä ulkomaalaisia koskevana kysymyksenä.

Mietinnön mukaan ihmiskaupan uhreilla, joilla on kotikunta Suomessa, ei ole etusijaa sote-palvelujen saajina. Valiokunta totesi myös, että kotoutumislain mukaisten korvausten hakemista tulee parantaa. Todettiin, että korvaukset eivät kuitenkaan edellytä sitä, että sote-palvelu olisi annettu vastaanottolain nojalla, eikä vastaanottolain sääntely mietinnön mukaan aseta ihmiskaupan uhreja muita kotikunnan omaavia parempaan asemaan sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntöä sovellettaessa.

5 Ihmiskaupan uhrien auttamiseen ja tuleviin lainsäädäntömuutoksiin liittyvät ohjaus- ja ohjeistustarpeet

Puheenjohtaja kuvasi hyvinvointialueiden (hv-alueet) ohjaamisen prosessia. STM:n ohjausosasto vastaa hv-alueiden ohjauksesta. Ohjaaminen jaetaan järjestämisen ohjaamiseen ja substanssin ohjaamiseen. Järjestämisen ohjauksessa on neuvottelukuntarakente, jossa hv-alueiden johtajat ovat mukana. Substanssiohjausta tekee ensisijaisesti THL, ja ohjauksen on tultava ”yhdestä tuutista” eikä monesta eri lähteestä. Toivotaan, että jos muilla tahoilla on toiveita hv-alueiden ohjaamiseksi, asiat kulkisivat STM:n ohjausosaston kautta, jotta voidaan varmistaa ohjauksen linjakuus ja yhdenmukaisuus.

Todettiin, että SM:llä ei ole tapana ohjeistaa hallinnonalaansa, esim. Migriä, vaan hallinnonalan viranomaiset laativat omat ohjeistuksensa.

Hv-alueiden ohjauksessa keskeistä on soten roolin selkiyttäminen ja kirkastaminen: uhrien auttamiseen sovelletaan sosiaalihuoltolakia ja palvelutarpeet arvioidaan sosiaalihuoltolain mukaisesti. Lisäksi paperittomien kohdalla arvioidaan, olisiko palvelut parempi saada vastaanottojärjestelmän kautta. THL valmistelee hv-alueille verkkokoulua, jotta ammattihenkilö osaa ottaa huomioon uhrin avuntarpeet ja soveltaa asianmukaista lainsäädäntökokonaisuutta. Verkkokoulun on tarkoitus valmistua maaliskuussa.

Keskusteltiin myös yhteistyöalueita koskevasta asetuluonnoksesta ja viranomaisyhteistyön tärkeydestä.

6 Muut asiat

Venla Roth kertoi ihmiskauppadirektiiviehdotuksesta, joka annettiin 19.12.2022. Kyse on nykyisen direktiivin päivittämisestä, ja asian valmistelu kuuluu pitkälti OM:n vastuulle. Keskeinen ehdotus on, että jäsenvaltiot veloitettaisiin perustamaan nimenomainen järjestelmä tunnistamaan ihmiskaupan uhrit ja ohjaamaan heidät avun piiriin. Suomi on tässä hyvässä tilanteessa, koska sisäisen turvallisuuden rahastosta on saatu rahoitus NRM-hankkeeseen, joka aloitetaan 31.1.2023 ja johon palkataan projektipäällikkö. Hankkeen ohjausryhmään olisi hyvä saada käytännön toimijoita.

Keskusteltiin palvelupoluista ja siitä, mitä toiveita niiden osalta vielä on. Soten osalta palvelupolut ovat selkeät, mutta muiden hallinnonalojen osalta asia linkittyy NRM:ään. Palvelupoluissa ei tarvitse ohjeistaa esim. oikeusavusta, vaan se on NRM:n asiaa. Sote-työntekijän pitää silti tunnistaa esim. oikeusavun tarve ja osata ohjata uhri oikeusavun piiriin. Palvelupolut toimitetaan Ihmiskaupan vastaisen toimintaohjelman työryhmän maaliskuun kokoukseen.

7 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti työryhmän jäseniä 2,5 vuotta kestäneestä työryhmätyöskentelystä ja päätti kokouksen klo 11.30.

Jakelu Työryhmän jäsenet ja varajäsenet

Liitteet 1) Asialista
2) SM:n diat